

Tíðindi úr tinginum

við Árna Gregersen

Sjálvandi skal alt gerast í neyvum samstarvi við vinnuna - bæði uppboðssølan og onnur praktisk viðurskipti

Loyvini kunnu ikki seljast

Rættindini at fiska av føroyskum tilfeingi skal ikki vera nakað, sum einstøk reiðari eiga. Talan er um ogn fólksins.

Tað er ein grundleggjandi partur av tí nýskipan av fiskivinnuni, sum Tjóðveldi mælir til. Flokkurin heldur, at fiskirættindi skulu leigast fyrri longri ella styttri tíðarskeið – ikki gevast burtur.

-Tað er ikki rætt, at fiskirættindi, sum onkur hevur fingið, verða seld til onnur, sigur Høgni Hoydal, formaður í Tjóðveldi.

Hann vísir á, at tær sølur sum hava verið seinna árin, als ikki hava gagnað føroyskari fiskivinnu, men hava gjørt hana ógvuliga kapitaltunga. Tey, sum høvdu rættindi og hava selt tey, hava tikið peningin úr vinnuni og gjørt hana munandi tyngri at reka.

-Tað kann heldur ikki vera rætt, at onkur sum hevur fingið nøkur rættindi fyrri onkil at brúka, so skal sleppa at selja hesi rættindi víðari fyrri nógvar pengar. Tí er okkara uppskot, at fiskirættindini ikki longur skulu

gevast vinnuni, men leigast út í longri ella styttri tíðarskeið og tá ið tey so ikki verða brúkt, so fella tey aftur til landið, sigur Høgni Hoydal.

Hann heldur eisini, at hetta fer at gera tað lættari hjá øðrum at sleppa framat í vinnuni. Á hendan hátt verður ikki neyðgt at kapitalisera rættindini nógvar ár fram í tíðina og á henda hátt fer eisini at bera til at fáa hendur á skipum, tí fiskirættindini ikki eru partur av sjálvum skipinum.

-Tað fer at gera, at vit fáa ein reellan prís fyrri skipini. Ikki ein uppskrúðaðan prís, tí fiskirættindini eru knýtt at skipinum, sigur Høgni Hoydal.

Høgni Hoydal vísir á, at samgongan hevur boðað frá, at ein semja skal finnast um nýskipan av fiskivinnuni frá 1. januar 2018 áðrenn 1. februar. Hann leggur afturat, at sjálvtt andstøðan ikki er heilt samd, so eru andstøðuflokkarnir í høvuðsheitum samdir um, hvør skipanin skal vera eftir 1. januar 2018.

Serliga veiðan eftir uppsjóvarfiski og eftir fiski á fjarleiðunum krevur, at treytirnar eru neyvar og at gjøgnumskygni er, heldur Høgni Hoydal

Rætturin at fiska »ogn fólksins« skal leigast út

Tjóðveldi vil hava eina líðandi broyting í fiskivinnuskipanini, har rætturin til at fiska skal leigast út til vinnuna

1. januar 2018 skulu tey, sum ætla sær at fiska "ogn fólksins" leiga sær henda rætt í longri ella styttri tíðarskeið.

Tað er tað, sum Tjóðveldi ætlar, fær flokkurin makt, so teirra hugsjón um eina nýskipan av føroysku fiskivinnuni kann gerast veruleiki. Tó hevur flokkurin sagt, at talan verður eina líðandi skipan, har viðurskiptini frá núverandi skipan verða broytt yvir til dømis eitt 10-ára skeið.

Høgni Hoydal, formaður í Tjóðveldi, sigur, at flokkurin síðani 2006 hevur arbeitt fyrri at koma burtur frá núverandi skipan, har burturluting av rættindum, er góðtikið sum ein máti at stýra føroysku fiskivinnuni.

-Vit mugu burtur frá hesi skipan, har fiskiloyvini verða politisk útlutað. Skipanin skal gerast meira rættvís og gjøgnumskygni skal vera í vinnuni, sigur Høgni Hoydal.

Uppboðssøla

Síðan Tjóðveldi í 2006 kom fram við sínum ætlanum um at gera ein nýggjan fiskivinnupolitikk, hevur uppboðssøla av fiskirættindum, veiðu- og fiskiloyvum fylt nógvar. Hvørja ferð skipanin hevur verið partur av orðaskifti, hevur talan um uppboðssølu fylt ómetaliga nógvar.

-Ja, tað hevur fylt nógvar og sjálv uppboðssølan hevur fingið nógvar fokus. Sjálvandi skal tað ikki vera soleiðis, at hvørja ferð ein skal til skips, so noyðist ein at fara inn í

eina loyvibúð og bjóða uppá tey rættindi, sum eru til leigu. Eisini hetta skal vera ein skipan, sum vinnan kann liva við, sigur Høgni Hoydal.

Flokkurin hevur ikki lagt seg fast á, hvussu uppboðssølan skal skipast, men flokkurin heldur fast um, at tey rættindi, sum eru, tey skal øll vinnan sleppa at bjóða uppá. Hvussu langa tíð ein skal kunna bjóða uppá rættindini, er alt eftir hvat slag av fiskiskapi, talan er um.

-Sjálvandi skal skipanin gerast, so vinnan kann arbeiða við skipanini og tí skal hon gerast í samstarvi við vinnuna, sigur formaðurin í Tjóðveldi.

"Ogn fólksins"

Tjóðveldi heldur fast um, at tilfeingið sum Føroyar eiga ella samráða seg til, er "ogn fólksins".

-Eg haldi tað er breið semja um, at vinnan ikki eigur fiskin, sum svimur undir Føroyum ella fiskin, sum vit samráða okkum til. Fiska-tilfeingið eins og alt annað tilfeingi í havinum er "ogn fólksins" og tí halda vit, at í veruleikanum skal tað vera soleiðis, at vinnan leigar rættin til at fiska í eitt styttri ella longri tíðarskeið, alt eftir hvat slag av fiskiskapi, talan er um, sigur Høgni Hoydal.

Formaðurin í Tjóðveldi sigur seg ikki heilt kunna siga, hvussu long ella hvussu stutt tíðarskeiðini fyrri leigu skulu vera. Hann vísir tó á, at er talan til dømis um ein túr

í Barentshavinum, so skal leigutíðin í minsta lagi vera, so tey vara ein heilan túr, sigur hann.

Líðandi yvirgongd

Tjóðveldi hevur ásað, at tey neyvan praktiskt kann lata seg gera at øll rættindi frá degi eitt skulu um eina uppboðssølu. Tí mælir flokkurin til, at talan verður eina eina líðandi yvirgongd, ahr alt ikki fer um eina uppboðssølu beinanvegin, at tað kanska verður gjørt við at 10 prosent í fyrstuni fara yvir uppboðssøluna og so 10 prosent afturat hvørt av komandi 10 árin.

-Men hinvegin halda vit, at skipanin kann setast í gongd beinanvegin. Tað kann gott gerast beinanvegin, sigur Høgni Hoydal, og vísir til, at hetta er roynt einaferð við søluni at rættindum til makrelkvotur fyrri nøkrum árum síðani.

Hann staðfestir tó, at flokkurin ikki hevur eina heilt endaliga loysn fyrri, hvussu hetta skal gerast.

-Hetta fyrst og fremst tí vit eisini her halda, at nýskipanin skal gerast í neyvum samstarvi við fiskivinnuna, sigur hann.

Útlendskur kapitalur

Í orðaskiftinum um fiskivinnuna, sum hevur verið seinastu tíðina, eru tað fleiri flokkar, sum hava sett sum krav, at ongin útlendskur kapitalur skal vera í føroysku fiskivinnuni. Hetta er eitt

krav, sum Fólkaflokkurin hevur lagt fram og tað tekur Tjóðveldi undir við.

-Útlendskur kapitalur sum so skal ikki vera í føroysku fiskivinnuni, men tað vil ikki siga, at útlendingar ikki skulu luttaka í vinnuni. Er talan um útlendsk feløg við heimstaði í Føroyum og fullari skattskyldu í Føroyum, so eru tey sjálvandi vælkomn at taka lut í vinnuni, sigur Høgni Hoydal.

Um júst henda spurningin hava fleiri sagt, at tað er torført fyrri ikki at siga ómøguligt at forða fyrri, at útlendskur kapitalur er í vinnuni. Poul Michelsen, Framsókn, hevur til dømis sagt, at hetta er so torført, at tað mestsum er bláoygt at trúgva, at tað ber til at gera reglur, sum forða fyrri hesum.

Atgongd fyrri øll

Ein annar spurningur, sum eisini hevur verið ein partur av orðaskiftinum er, hvussu onnur kunnu sleppa framat fiskatilfeinginum. Í dag er tað so kapitalkrevjandi – serliga tá ið talan er um uppsjóvarvinnuna og fjarfiskiskapin – at tað næstan ikki ber til.

-Um onkur roynir at sleppa sær uppí part, so er hetta so kapitalkrevjandi, at tað næstan ikki ber til. Viðkomandi skal ikki bert keypa fiskiskip, men skal eisini keypa sær fiskirættindir. Tað er størsta forðingin í dag, sigur Høgni Hoydal, formaður í Tjóðveldi.